

Kiertotalouden LIFE SIP 2027 – 2033/34

Tervetuloa mukaan kuulemaan ja
suunnittelemaan, mitä uuteen
hankkeeseen voisi sisältyä!

23.9.2024, klo 13:00–16.00

Kiertotalous-Suomi

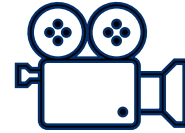
Ohjelma

- 13.00 **Tilaisuuden avaus**
Annukka Berg, Suomen ympäristökeskus Syke
- 13.05 **LIFE SIP-hankkeen merkitys kiertotalouden strategisen ohjelman edistämisessä**
Riikka Yliluoma, ympäristöministeriö
- 13.15 **Kiertotalouden LIFE SIP -hankkeen tämänhetkiset suunnitelmat**
Annukka Berg ja Tuuli Myllymaa, Suomen ympäristökeskus Syke
- 13.25 **Q&A**
- 13.45 **Työpajatyöskentely: Mitä elementtejä kiertotalouden LIFE SIP -hankkeeseen voisi sisältyä**
- 15.45 **Tilaisuuden yhteenveto, seuraavat askeleet & tilaisuuden päätös**
Annukka Berg, Suomen ympäristökeskus Syke
Tilaisuus päättyy klo 16 mennessä.

Toimintatavat

Pyydämme pitämään **mikrofonit** mykistettynä ja **videokuvan** suljettuna esitysten ajan.

Huomaathan, että tilaisuuden **yhteinen osio tallennetaan**.

Voit laittaa **kysymyksiä, kommentteja** ja ajatuksia aiheeseen liittyen chatiin koko tilaisuuden ajan. Kysymyksiin vastataan aikataulun sallimissa rajoissa. Aikataulun salliessa voimme ottaa myös puheenvuoron esityksen jälkeen kättä nostamalla painamalla kuvakkeesta.

Tilaisuuden esitysmateriaalit **julkaistaan** myöhemmin Kiertotaloussuomi.fi-sivuilla.

Jos sinulla on **teknisiä ongelmia**, otathan yhteyttä chatin tai sähköpostin kautta. Sinua auttaa juuli.narhi@syke.fi

KiSu somessa & uutiskirje

- Seuraa KiSua somessa:
  - LinkedIn:
<https://www.linkedin.com/showcase/kiertotaloussuomi/>
  - X: https://x.com/kiertotalous_FI
- Hashtag: **#KiertotalousSuomi**
- Tilaa Kiertotalous-Suomen uutiskirje:
<https://kiertotaloussuomi.fi/kiertotalous-suomi/uutiskirje/>

LIFE SIP –hanke ja kiertotalouden strategisen ohjelman toimeenpano

Riikka Yliluoma
Erityisasiantuntija
Kiertotalousyksikkö

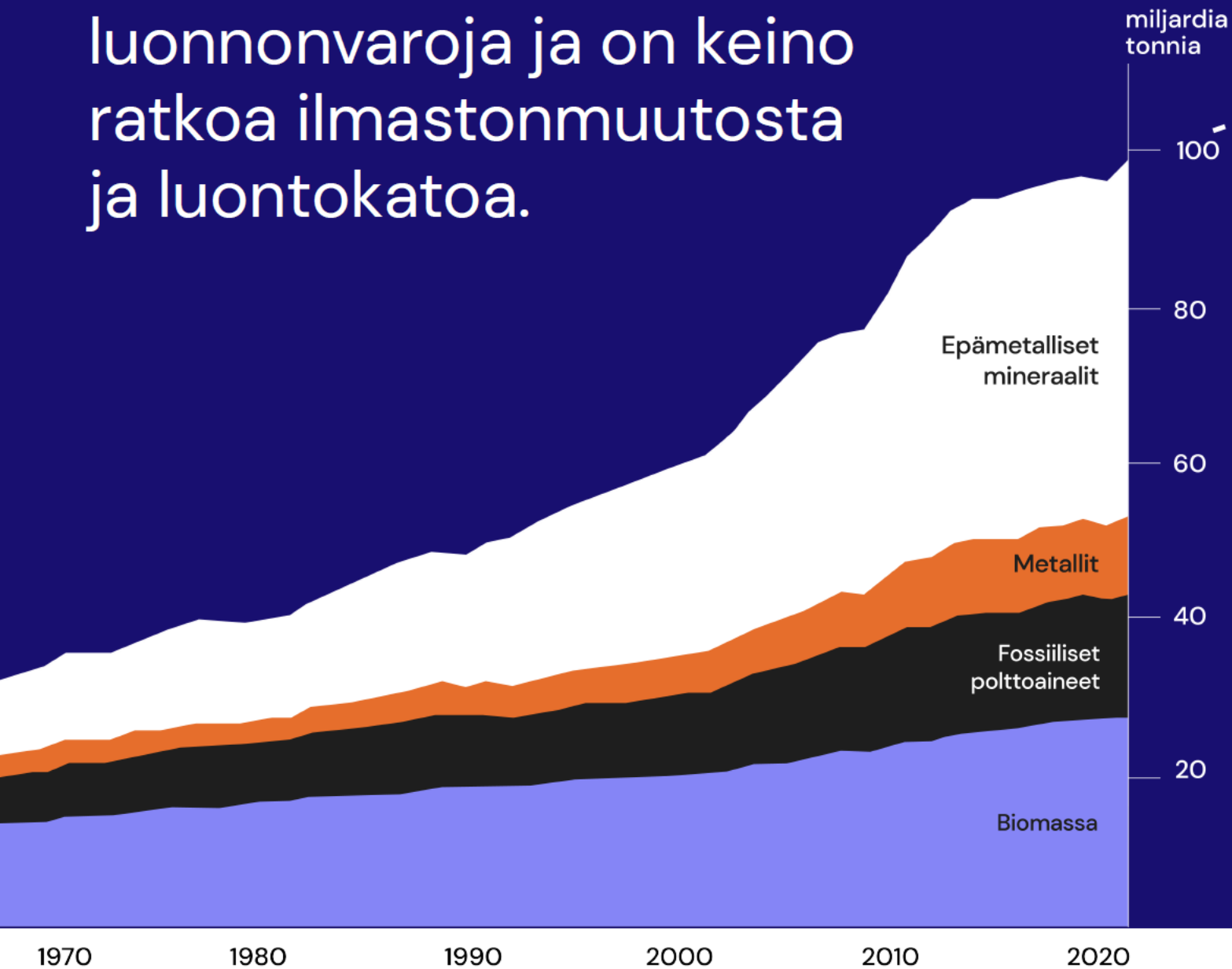
Strateginen Life –hanke tukisi kansallisen kiertotalousohjelman toimeenpanoa

Strategisten LIFE –hankkeiden tarkoituksena on tukea kansallisten ja EU –tason luonto-, ympäristö- ja ilmastostrategioiden toimeenpanoa

Hankkeet on valittu kansallisten tarpeiden pohjalta ja sellaisiin strategioihin, joiden toteutus kaipaa vetoapua

Kiertotaloudessa Suomella pitkään strategista johtajuutta mutta nyt tarvitaan loikka kohti tulosjohtajuutta

Kiertotalous säästää luonnonvaroja ja on keino ratkoa ilmastonmuutosta ja luontokatoa.

Luonnonvarojen otto on kolminkertaistunut viimeisen 50 vuoden aikana. Vuonna 2060 määrä on ennusteiden mukaan nelinkertainen verrattuna vuoteen 1970.

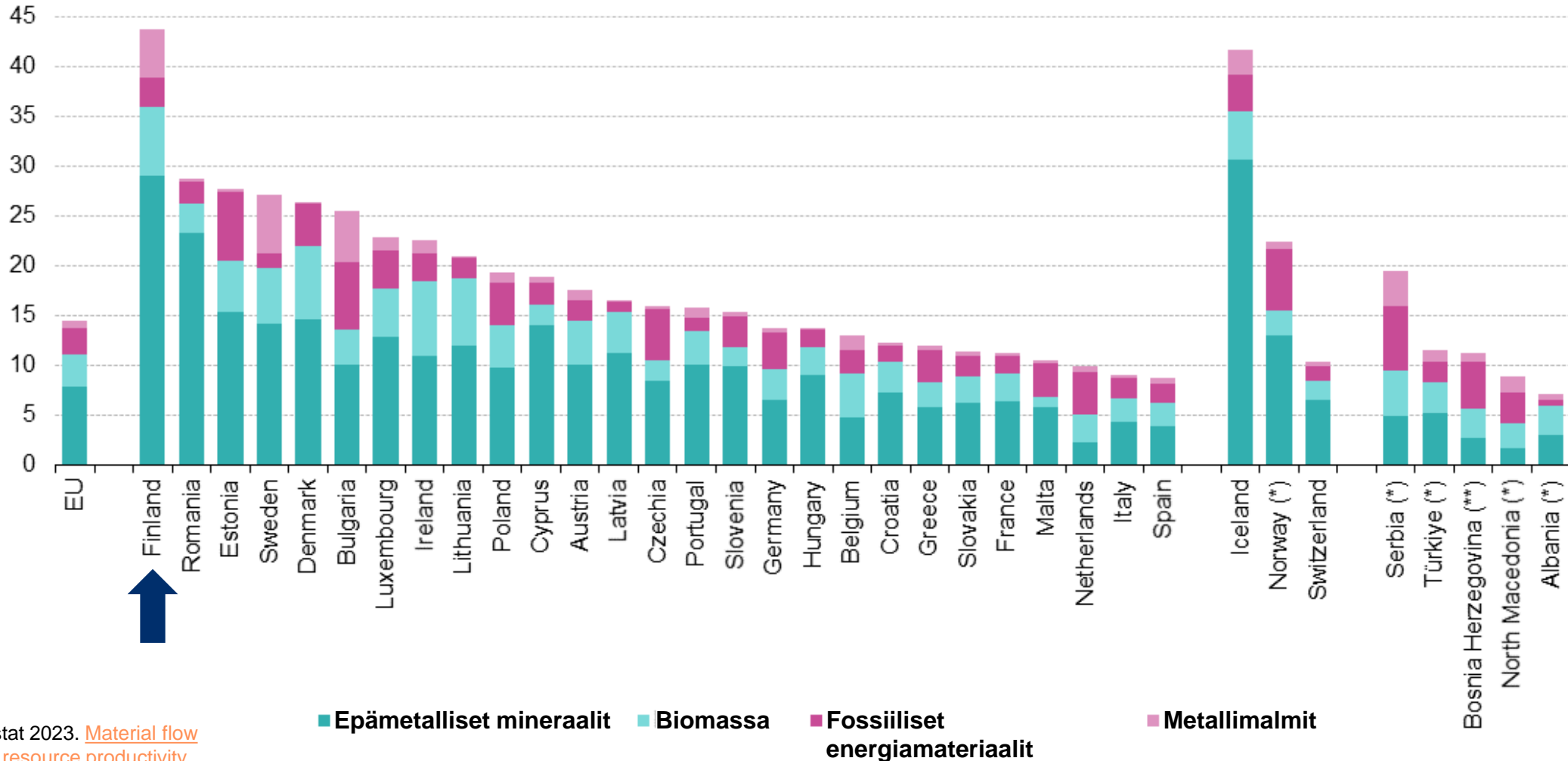
YK:n mukaan materiaalien, polttoaineiden ja ruoan tuotanto ja prosessointi aiheuttavat noin 50 % globaaleista hiilidioksidipäästöistä ja yli 90 % biodiversiteettikadosta.*

*OECD (2019), Global Material Resources Outlook to 2060: Economic Drivers and Environmental Consequences, OECD Publishing, Paris

Kuvion lähde: [Global Material Flows Database](#)

Suomen eri materiaalien kulutus on korkeinta koko EU:ssa

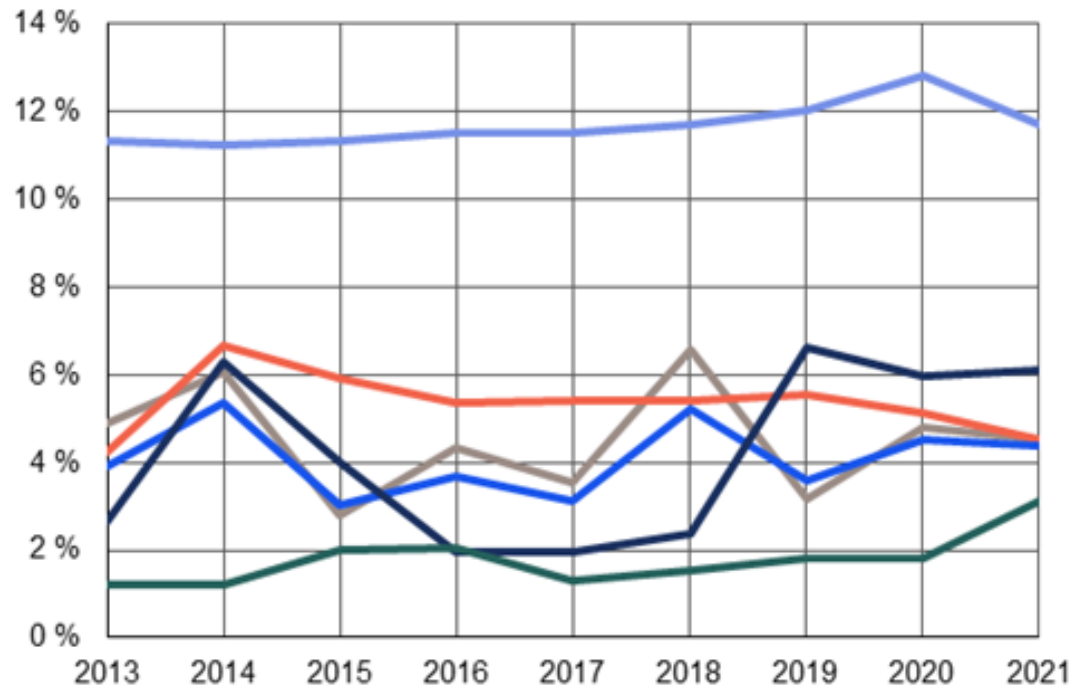
Kotimainen materiaalien kulutus (DMC), tonnia per henkilö, 2022

Lähde: Eurostat 2023. [Material flow accounts and resource productivity.](#)

Suomessa materiaalit säilyvät kierrossa vähemmän kuin EU:ssa keskimäärin

— EU-keskiarvo (2013-2017)   — Kaikki materiaali yhteensä
— Epämetalliset mineraalit   — Metallimalmit
— Biomassa   — Fossiiliset energiamateriaalit

EU:n materiaalivirroista vain noin 12 % säilyy talouden kierrossa ja uudelleenkäytössä. Suomessa sama luku on 4,4 % ja globaalisti 7,2 %.

Lähteet:

- Tilastokeskus 2020. [Kiertotalousliiketoiminnan indikaattorit](#).
- Circle Economy Foundation. [The Circularity Gap Report 2024](#).

Valtioneuvoston periaatepäätös Kiertotalous- ohjelmasta 2021 & 2024

Kiertotalouden kannusteet

Lisäämme vähähiilisiä
kiertotalousratkaisuja hankinnoilla

Vahvistamme rahoitusta ja sen
vaikuttavuutta

Kehitämme taloudellisia kannusteita

Kiertotalouden markkinat

Vaikutamme aktiivisesti EU:ssa

Kehitämme viranomaistyötä

Edistämme kierrätysmateriaalien
markkinoita

Edistämme kansalaisten
kiertotalouspalveluita

Kiertotalousulkopolitiikka

Edistämme globaalia siirtymää
kiertotalouteen

Orkesterointimalli suomalaisten
kiertotalousratkaisujen vientiin

Kiertotalouden innovaatiot, digitalisaatio ja osaaminen

Kiertotalousosaaminen koulutukseen
ja työelämään

Design-ohjelma

Kiertotalouden ekosysteemit

Kiertotaloutta tukevat
digitaaliset ratkaisut

Kaivannaisteollisuuden kiertotalous

Kiertotalous keskeisillä sektoreilla

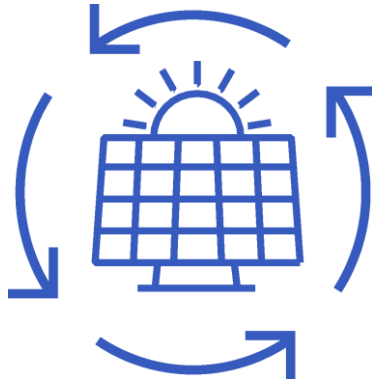
Kiertotalouden green deal

Kansallinen osaamisverkosto

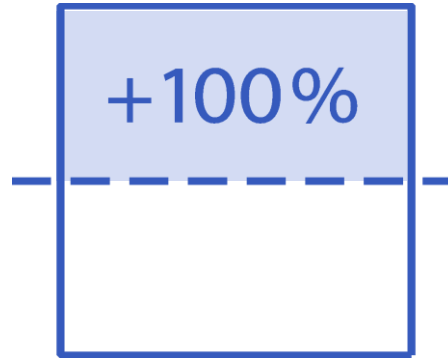
Kiertotaloustietoisuus ja -osaaminen
kiinteistö- ja rakennusalalla

Kaavoitus sekä rakentamisen ja
tilojen käytön ohjaus

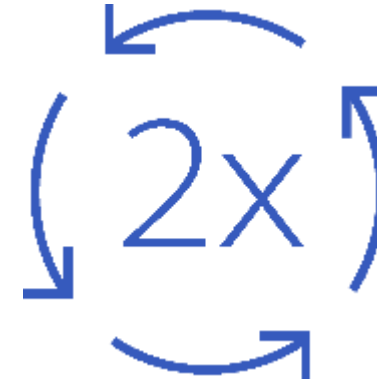
Suomi on asettanut tavoitteet luonnonvarojen kulutuksen taittamiseksi

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus **ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa.***

Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.

Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

”Kiertotalouden green dealissa valtio, yritykset, järjestöt, kaupungit ja maakunnat kokoontuvat yhteen ratkomaan kiertotalousmarkkinoiden pullonkauloja. Se tarjoaa keinoja myös ilmastopolitiikan puuttuvan palan löytämiseen, sillä jopa 80 % teollisuuden päästövähennysmahdollisuuksista liittyy kiertotalouteen. Tämä Suomen malli ratkoa laajalla yhteistyöllä, tieteeseen nojaten kestävyysmurroksen esteitä on EU:ssa ja maailmalla hieno tarina kerrottavaksi.”

Kai Mykkänen
ympäristö- ja ilmastoministeri

MIKÄ ON KIERTOTALOUDEN GREEN DEAL?

Kiertotalouden green deal on vapaaehtoinen sitoumus, jossa mukaan lähtevät toimijat sitoutuvat vähentämään luonnonvarojen käyttöä ja asettamaan vaikuttavia tavoitteita ja tekemään toimenpiteitä, jotka edistävät vähähiilistä kiertotaloutta.

KENELLE KIERTOTALOUDEN GREEN DEAL SOPII?

Yrityksille
Kunnille
Maakunnille
Toimialajärjestöille

Kiertotalouden green dealin toimenpidealueet

Valitaan toimia vähintään 2 toimenpidealueelta

- Lisätään ravinteiden kierrätystä ja sivuvirtojen hyödyntämistä
- Lisätään maaperän hiilensidontaa
- Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi
- Vähennetään ruokahävikkiä ja pakkauksiin käytettävien luonnonvarojen määrää

5.

- Suunnitellaan kiinteistöt ja yhdyskunnat osaksi säästävää ja älykästä energiajärjestelmää
- Hyödynnetään hukkaenergiat energiantuotantotarpeen vähentämiseksi
- Edistetään polttoon perustumatonta tuotantoa ja uusia energiaratkaisuja

4.

1.

- Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen
- Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita
- Kasvatetaan uudelleenkäyttö- ja kierrätystuotteiden markkinoita rakentamisessa

2.

- Kestävä tuotesuunnittelu ja liiketoimintamallit strategioiden ytimessä
- Kiertotalous uudistaa tuotantoprosesseja ja hyötyy sähköistyksestä
- Lisätään sivuvirtojen, kierrätysmateriaalien ja bioraaka-aineiden arvoa tuotannossa

3.

- Lisätään kiertotaloustuotteita ja kiertotalouspalveluita markkinoilla
- Kehitetään kiertotalouden palveluja arjessa

Kiitos!

Riikka Yliluoma
Erityisasiantuntija, kiertotalousyksikkö
puh. 050 305 1137
riikka.yliluoma@gov.fi

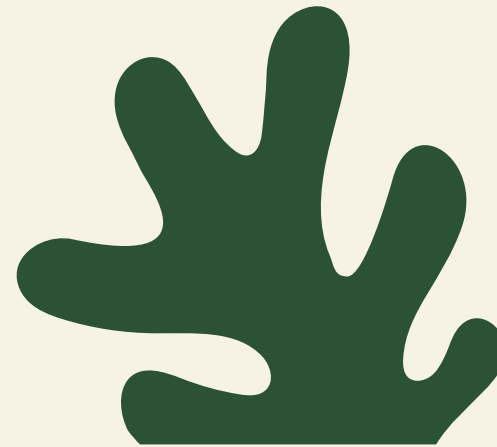

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto |
ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

Kiertotalouden Life SIP -hankkeen tämänhetkiset suunnitelmat

Annukka Berg ja Tuuli Myllymaa 23.9.2024

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Mitä LIFE SIP –hankkeet ovat?

- "SIP" on lyhennelmä sanoista "Strategic Integrated Projects", ja LIFE SIP –hankkeiden ideana on toteuttaa EU:n ympäristötavoitteita (kuten kiertotaloutta tai ilmastomuutoksen torjuntaa) edistäviä kansallisia strategioita.
- Toteutuksessa olennaista on **virallisesti hyväksytyn strategian edistäminen kokonaisuudessaan**.
  - Esimerkkejä kiertotalouden LIFE (S)IP–hankkeita ovat olleet Circwaste sekä nykyisin PlastLIFE
- Tyypillistä LIFE (S)IP–hankkeille on ollut **pitkä kesto** (n. 7 v.), **laaja hankekonsortio** (n. 15–25 rahoitettua tahoa; kokonaisbudjetti n. 20 milj.€), sekä **merkittävä omarahoituksen osuus hankebudjetista** (kokonaisuudessaan 40%).
  - Hanke-ehdotusten läpimeno on ollut hyvää, mutta ehdotukset eivät aina ole tulleet rahoitetuiksi ensimmäisellä hakukerralla

Kiertotalouden Life SIP

Fokus: Kiertotalouden strategisen ohjelman toteutus

- Tavoitteena **systeminen murros** kohti kiertotaloutta sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla
- **Kiertotalouden green dealin** toteutuksen tukeminen työn ytimessä.
- Poikkileikkaavia teemoja mm. julkisen ohjauksen, julkisten hankintojen ja rahoituksen kehittäminen sekä kiertotaloutta tukeva osaaminen ja muotoilu.
- Ydinkohderyhmiä **yritykset, kunnat ja alueet.**
- Jatkaa osittain **Kiertotalous-Suomen (KiSu)** luomalta pohjalta

kiertotalouden
green deal

Kiertotalouden Life SIP

Aikataulu: Suunniteltu toteutus v. 2027–2033/34

- "Concept note" 9/2025
- Lopullinen hakemus 3/2026 -> Allekirjoitukset 11/2026

Budjetti: Tavoitteena >20milj.€.

- Rahoituksen perusmalli: 50% omarahoitus, 50% EU-rahoitus

Valmistelu: Syke koordinoi

- Yht. annukka.berg@syke.fi & juuli.narhi@syke.fi

kiertotalouden
green deal

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Circular Finland LIFE SIP (CircLIFE)

Kestävä
kulutus ja
liiketoiminta

Kiertotaloute
en perustuva
teollisuus

Resurssiviisas
rakennettu
ympäristö

Materiaali-
tehokas
energia-
järjestelmä

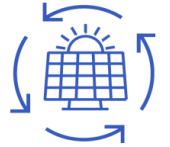
Uudistava
ruoka-
järjestelmä

Systeemisen*
muutoksen
kokonaisuuksia

Poikkileikkaavat teemat:

Kiertotaloutta tukeva 1) julkinen ohjaus; 2) hankinnat; 3) rahoitus 4) muotoilu

Kiertotalous-
ohjelman
luonnonvara-
tavoitteet

Uusiutumattomien luonnonvarojen
kulutus vähenee, ja uusiutuvien
luonnonvarojen kestävä
käyttö voi kasvaa siten, että
kotimaan primäärienergia-aineiden
kokonaiskulutus ei 2035 ylitä
vuoden 2015 tasoa.*

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt
luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

+100%

Resurssien tuottavuus
kaksinkertaistuu vuoden
2015 tilanteesta vuoteen
2035 mennessä.

Materiaalien kiertotalousaste
kaksinkertaistuu vuoteen 2035
mennessä.

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Missä vaiheessa hankkeen suunnittelu on?

- Hankkeen suunnittelu on vasta aivan alkuvaiheessa. Tähän mennessä on sovittu lähinnä:
  - Kiertotalouden strategiseen ohjelmaan keskittymisestä
  - kiertotalouden green dealin toteutuksen, siihen liittyneiden ja kiertotalouden viiden muutosalueen keskeisestä roolista osana kokonaisuutta
- Tämän lisäksi on kerätty tietoa kiinnostuneista tahoista. **Koossa on n. 100 tahon lista** (ml. tähän työpajaan ilmoittautuneet tahot).
  - Nämä tahot pyritään pitämään hyvin informoituina hankkeen suunnittelun vaiheista.

Miksi kiertotalouden LIFE SIPIin kannattaa tulla mukaan?

1. **Rahoitusta omalle kehittämistyölle**
  - Perusmalli: **50% omaa - 50% EU**
  - Edellytyksenä mahdollisuus huolehtia EU-hankkeeseen liittyvistä **hallinnollisista vastuista**
  - Hankkeeseen mahtunee n. **20** rahoitettavaa partneria
2. **Mahdollisuus saada tietoa, tukea tai muita hyötyjä muiden toteuttamasta hankkeesta**
  - Jos intressit kohtaavat esim. jonkin TKI-toimijan kanssa, hankkeessa tehtävää kehittämistä voidaan räätälöidä vahvastikin omalta kannalta hyödylliseen suuntaan
3. **Mahdollisuus olla osa laajempaa verkostoa ja yhteiskehittämisprosessia**
  - Kiinteä osa Kiertotalouden green dealin toteutusta

Esimerkki strategisesta osahankkeesta: Alueellisen kiertotaloustyön koordinointi

Miten: Kiertotalouden tiekartan ja valtakunnallisen jättesuunnitelman alueellinen implementointi ja kiertotaloustyön aktivointi

- Alueellisen **tiekartan** laatiminen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa; sitouttaminen
- Tiekartan tavoitteiden **mittaaminen ja seuranta**
- Vaikuttaminen alueen päätöksentekoon ja **tietoisuuden lisääminen**
- Alueen toimijoiden **aktivoiminen** kiertotaloutta tukevaan yhteistyöhön
- Alueen toimien ja hankkeiden **seuranta ja dokumentointi**
- **Tiedonvälitys** alueille ja alueilta muulle konsortiolle; tapaamisia Syken kanssa n. 1-2 kk välein

Kuka: Alueelliset avaintoimijat = maakuntaliitto tai kaupunki

Sovitut tuotokset:

- Alueellinen **tiekartta**, jossa lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteet
- Alueellisten **seminaarien** järjestäminen vuosittain
- Hyvien alueellisten **esimerkkien** tunnistaminen ja täyttäminen Kestävyysoikkaportaaliin

Budjetti: n. 100 000 e / vuosi / partneri

Esimerkki yritysosaohankkeesta: Rakennusjätteen lajittelun tehostaminen

Miten:

- Kartoitetaan parhaita tekniikoita rakennus- ja purkujätteen käsittelyyn
- Testataan parhaita tekniikoita rakennus- ja purkujätteen vähentämiseen, tehokkaampaan lajitteluun ja kierrättämiseen
- Järjestetään aiheeseen liittyvää koulutusta

Kuka: Kunnallinen jätelaitos

Sovitut tuotokset:

- Julkaisu rakennusjätteen **syntypaikkalajittelutekniikoista** rakennustyömailla
- Julkaisu rakennus- ja purkumateriaalien **parhaista uudelleenkäytön käytännöistä**
- **Koulutusmateriaalipaketti** rakennusyrittäjille

Budjetti: n. 100 000 e / vuosi (mukana n. 3 v)

Esimerkki yleishyödyllisen yrityksen osahankkeesta: Uudelleenkäytön toimijoiden verkoston perustaminen

Miten:

- Järjestetään käynnistyskokous, johon kootaan vähintään 30 osallistujaa
- Toteutetaan vähintään 10 konsultaatiota uudelleenkäyttötoimijoiden palveluiden käynnistämisen tueksi ympäri Suomen

Kuka: Yleishyödyllinen yritys

Sovitut tuotokset:

- Kooste toteutustavoista ja toimintaedellytyksistä uudelleenkäytön verkostoissa Euroopassa
- Raportti uudelleenkäyttöverkoston toimintamallista ja mahdollisista jäsenistä Suomessa
- Laaturaporttisuositus uudelleenkäytön toimijoille toiminnan seurantaan varten
- Tulosraportti ja loppupäätelmät

Budjetti: n. 100 000 e / vuosi (mukana n. 3 v)

Miten kiertotalouden LIFE SIP -hanke muodostetaan? (1/2)

- Tänäpä pidettävä työpaja on suunnitelmien mukaan valmisteluprosessin ainoa laajasti mainostettu työpaja
  - Pyrimme koostamaan mahdollisimman kattavan ja vaikuttavan listan ideoita ja saamaan myös käsityksen kiinnostuneista osallistujista ja toiveena olevista rooleista
- Jos omaa ideaa haluaa täydentää tai siitä haluaa kertoa (tarkemmin) vain hankkeen koordinaattorille, sen voi tehdä 27.11. asti avoinna olevassa kyselyssä
  - Ko. kyselyyn voi vastata myös, vaikka ei olisi päässyt tänään paikalle

Miten kiertotalouden LIFE SIP -hanke muodostetaan? (2/2)

- Vuoden vaihteessa alamme käydä läpi koossa olevia ajatuksia, hahmotella hankkeen kokonaisuutta ja osahankkeiden aiheita
  - Kun kokonaisuuksista on alustava käsitys, kutsutaan alkuvuodesta 2025 kokoon suunnittelupalavereja osahankkeiden mahdollisten osallistujien kesken
  - Pyrkimyksenä on löytää näissä palavereissa osahankkeiden valmistelujen vetäjät sekä valmisteluun sitoutuneet osallistujat
  - Tavoitteena on tehdä valmistelu mahdollisimman avoimesti ja hyvin informoiden
- Hankkeen rakenne, alustavat suunnitelmat ja karkea budjetti on saatava kokoon 9/2025 mennessä

Kiertotalouden green deal –tilaisuuksissa mahdollisuus perehtyä muutosalueisiin sekä edistää omaa sitoumusta

- 1.10.2024 Kiertotalouden green dealin yleisklinikka
- 31.10.2024 Klo 8.30–11.30 Kiertotalouteen perustuva teollisuus ja materiaalitehokas energiajärjestelmä (kahvit ja vertaisverkoston kokous), Kiertotalous-Suomi
- 13.–14.11.2024 Kiertotalouden ajankohtaispäivät, ympäristöministeriö & Finnish Green Building Council (FIGBC)
- 14.11.2024 Kestävä kulutus ja liiketoiminta ja uudistava ruokajärjestelmä (kahvit ja vertaisverkoston kokous), Kiertotalous-Suomi
- 19.11.2024 Kunnat ja alueet –teemaryhmä, Kiertotalous-Suomi
- 26.11.2024 Kiertotalouden green dealin yleisklinikka

Q&A

Kiertotalouden LIFE SIP –hankeideoinnin eteneminen

- Miro-taulu on käytössä 27.11.2024 saakka
- Mikäli tunnistitte työpajaosuudessa vaikuttavan idean/osakokonaisuuden, jota voisitte lähteä edistämään kiertotalouden LIFE SIP –hankkeessa, pyytäisimme teitä kehittämään ideaa yhdessä eteenpäin.
- Tarkempien hankeideoiden toimittamiseen tarkoitettu [Webropol-lomake](#) on avoinna keskiviikkoon 27.11.2024 saakka.
- Valmistelutiimi aloittaa loppuvuodesta ideoiden koostamisen ja on yhteydessä kaikkiin tänään mukana olleisiin sekä idean toimittaneisiin.
- Ensi vuoden alussa aloitetaan temaattiset/osahankekohtaiset ideointipalaverit ja valmisteluvastuiden jako
- Meihin saa olla yhteydessä matalalla kynnyksellä 😊

Kiertotalouden green deal –tilaisuudet syksyllä 2024

- 1.10.2024 Kiertotalouden green dealin yleisklinikka
- 31.10.2024 Klo 8.30–11.30 Kiertotalouteen perustuva teollisuus ja materiaalitehokas energiajärjestelmä (kahvit ja vertaisverkoston kokous), Kiertotalous-Suomi
- 13.–14.11.2024 Kiertotalouden ajankohtaispäivät, ympäristöministeriö & Finnish Green Building Council (FIGBC)
- 14.11.2024 Kestävä kulutus ja liiketoiminta ja uudistava ruokajärjestelmä (kahvit ja vertaisverkoston kokous), Kiertotalous-Suomi
- 19.11.2024 Kunnat ja alueet –teemaryhmä, Kiertotalous-Suomi
- 26.11.2024 Kiertotalouden green dealin yleisklinikka

**Kiitos
osallistumisestasi!**

K I E R T O T A L O U S - S U O M I